

Uitgangspunten voor nieuw pensioenstelsel kloppen niet.

1.1. *Het pensioenstelsel moet worden aangepast volgens het kabinet omdat de laatste jaren ook de arbeidsmarkt belangrijk is veranderd. Veel mensen werken niet meer hun hele leven bij dezelfde werkgever en bovendien werken inmiddels miljoenen mensen in flexibele banen (als uitzendkracht of zelfstandige).*

Dat de arbeidsmarkt is veranderd klopt maar dat is geen argument om het pensioenstelsel aan te passen. De doorgeschoten flexibilisering van de arbeidsmarkt, juist gestimuleerd door achtereenvolgende kabinetten Rutte, heeft er toe geleid dat er inmiddels ongeveer 3 miljoen mensen in ons land op uitzendbasis, in een tijdelijk contract of als ZZP'er werken. Een kadootje voor de werkgevers omdat veel van die mensen geen of te weinig pensioen opbouwen. Daardoor houden de werkgevers ongeveer 6 miljard euro per jaar (!) aan pensioenpremie in hun zak. Dat probleem kan worden opgelost door te regelen dat in alle arbeidsrelaties pensioenpremie wordt afgedragen en dat de flexibilisering wordt teruggedrongen. Een wijziging van het pensioenstelsel draagt daar niet aan bij.

1.2. *Mensen worden steeds ouder dan verwacht, we zullen dus ook langer moeten doorwerken anders wordt het pensioenstelsel onhoudbaar, aldus het kabinet.*

Maar ook dat is aantoonbaar onjuist. Mensen worden niet steeds ouder, wel worden steeds meer mensen oud. Maar dat daarvoor de AOW- en pensioenleeftijd zouden moeten worden verhoogd is onjuist.

- Prof. Verbon bijvoorbeeld toonde klip en klaar aan: als percentage van het Bruto Binnenlands Product stijgen de AOW-uitgaven in ons land nauwelijks. Die zitten al jaren rond de 5 à 6% en dat blijft naar verwachting zo. Natuurlijk stijgen met het toenemen van het aantal AOW'ers de komende 20 jaar ook de uitgaven daarvoor maar als percentage van het BBP nauwelijks, en dalen daarna ook weer. Om de overheidsfinanciën op orde te houden is de stijging van de AOW-leeftijd daarom onnodig. Daarmee is het een ordinaire bezuinigingsmaatregel geworden.
- Daar komt bij dat ook de pensioenfondsen niet in de problemen komen bij handhaving van de "normale" pensioenleeftijd van 65 jaar. Al die mensen hebben immers zelf voor hun pensioen de benodigde premie afgedragen en de pensioenfondsen maken daarop ook nog een goed rendement.

Al met al: het aanpassen van de pensioenleeftijd is financieel onnodig en uit menselijk oogpunt onwenselijk.

1.3. *In de Memorie van toelichting meldt het kabinet dat door diverse ontwikkelingen "... fundamentele aanpassingen van het pensioenstelsel noodzakelijk waren ..." om het stelsel toekomstbestendig te maken. Belangrijke argumenten zijn volgens het kabinet dat met de crisis van 2008 de kwetsbaarheid van ons stelsel werd aangetoond en de steeds dalende rente nadien er toe heeft geleid dat pensioen opbouwen steeds duurder is geworden. Weliswaar herstelden de rendementen zich daarna maar door de gestaag dalende rente konden de pensioenfondsen toch steeds moeilijker aan hun verplichtingen voldoen. De pensioenen werden sindsdien niet of nauwelijks aangepast aan de gestegen prijzen en soms zelfs verlaagd. Die ontwikkeling heeft tot teleurstellingen geleid en afnemend vertrouwen in ons pensioenstelsel, aldus het kabinet.*

a. Maar de vermogens van de pensioenfondsen stijgen al tientallen jaren met gemiddeld 6% per jaar! Er is geen sprake van een kwetsbaar stelsel.

Ook hier is sprake van een onjuiste en wel heel kwalijke voorstelling van zaken en zeker geen grond voor een (fundamentele) aanpassing van ons ook internationaal geroemde pensioenstelsel. Integendeel. Feit is immers dat (ook) na de crisis van 2008 de pensioenfondsen een uitstekend rendement bleven maken en hun vermogen in de periode 2008-2021 bijna hebben verdrievoudigd, van € 592 miljard naar ruim € 1.700 miljard. Wie kan daar een probleem in zien of dat als "kwetsbaar" omschrijven?! Het betekent immers dat er voor de komende 40-50 jaar voldoende vermogen is om de jaarlijkse pensioenuitkeringen te betalen, ook al zou er geen premie meer worden ingelegd en geen rendement worden gemaakt. Maar alleen het gemiddelde jaarlijkse rendement van ca. 6% levert nu al een toename van het vermogen op van ongeveer 100 miljard euro (!) per jaar en daar komen de jaarlijkse premiebetalingen van ca. 30 miljard nog bij. Voorlopig blijft het vermogen van de fondsen dus groeien.

Hoe kan het dan dat het kabinet en De Nederlandsche Bank beweren dat de pensioenfondsen er niet zo goed voorstaan en dat de pensioenen daarom niet kunnen worden geïndexeerd, aangepast dus aan de gestegen prijzen? Dat heeft vooral te maken met het feit dat de pensioenfondsen worden verplicht gigantische reserves aan te houden om verplichtingen in de toekomst na te kunnen komen, d.w.z. het betalen van pensioenuitkeringen aan toekomstige generaties gepensioneerden. Daarbij wordt er door het kabinet van uit gegaan dat in de toekomst nauwelijks rendement wordt gemaakt dus moeten die fondsen nu al in kas hebben wat ze pas over 40 jaar nodig hebben! Bovendien wordt daarbij "vergeten" dat die toekomstige gepensioneerden, de jongeren van nu, ook gewoon premie afdragen voor hun eigen pensioen straks.

Dat pensioenfondsen dus steeds moeilijker aan hun verplichtingen kunnen voldoen is een pertinente leugen, een kwalijk argument dat gebruikt wordt om de pensioenfondsen in een kwaad daglicht te zetten. En zeker geen juiste argumentatie dus voor aanpassing van het stelsel.

b. Niet de dalende marktrente is er de oorzaak van dat pensioenen niet geïndexeerd kunnen worden maar de foute rekenrente die de pensioenfondsen moeten gebruiken van De Nederlandsche Bank en het kabinet.

Zoals hiervoor al aangegeven: de pensioenfondsen hebben in de afgelopen tientallen jaren een gigantisch vermogen opgebouwd door een uitstekend rendement. Dat de regering desondanks beweert dat die fondsen er slecht voor staan kan niet anders dan als kwaadwillige verdraaiing van de feiten worden gezien. Dat komt door het hanteren van een foute rekenrente (gebaseerd op de zogenaamde risicovrije marktrente) waardoor pensioenfondsen moeten doen alsof ze bijna geen rendement maken. Dat is nodig volgens de politiek om er zeker van te zijn dat er ook voor toekomstige generaties gepensioneerden nog genoeg geld "in de pot zit". Maar dat is onnodige en zelfs schadelijke voorzichtigheid. Het vermogen is immers opgebouwd door de premies van de deelnemers en het daarop gemaakte rendement en zij kunnen daarvan nu niet profiteren, gepensioneerden niet maar mensen die nog werken en pensioen opbouwen ook niet. Terwijl het gemiddelde rendement van alle fondsen gezamenlijk al tientallen jaren ca. 6% per jaar bedraagt is in dezelfde periode (2009-2020) de koopkracht van het pensioen door stijgende prijzen inmiddels bijna 25% gedaald! Hier is sprake van regelrechte pensioenroof!

DE PENSIOENROOF DOOR NIET INDEXATIE IN CIJFERS:

- VANAF 2008 DE GEPENSIONEERDEN BESTOLEN VOOR € 47 MILJARD
- AANVULLEND PENSIOEN NU BIJNA 25% PER MAAND TE LAAG!!
- VANAF 2008 PENSIOENOPBOUW WERKENDEN TE LAAG: € 60 MILJARD
- **DREIGENDE GREPEN UIT DE PENSIOENKAS BIJ PENSIOENAKKOORD:**
- COMPENSATIE AFSCHAFFEN DOORSNEEPREMIE: TUSSEN 60 – 100 MILJARD
- KOSTEN INDIVIDUELE PENSIOENADVISEURS: 10 MILJOEN X 2 UREN X €200 = € 4 MILJARD
- KOSTEN OMBOUW COMPUTERSYSTEMEN: 200 FONDSSEN X € 10 MILJOEN = € 2 MILJARD

EN WAARVOOR?

OP EEN ONZEKERE PENSIOENLEEFTIJD KRIJG JE EEN ONZEKER CASINO PENSIOEN

1.4. "Jongeren betalen voor ouderen" is een veel gebruikt argument om het stelsel aan te passen. "Met de afschaffing van de doorsneesystematiek wordt pensioenopbouw meer op de persoon toegesneden. Door het vervallen van de herverdeling tussen jongere en oudere deelnemers bij de pensioenopbouw past het stelsel beter bij de actuele arbeidsmarkt. Er vinden niet langer onzichtbare overdrachten plaats, het pensioen wordt hiermee beter uitlegbaar."
(Memorie van Toelichting bij wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen, blz. 11)

Behalve in het wetsvoorstel horen en zien we ook met regelmaat dat vanuit de politiek jongeren tegen ouderen worden opgezet vanwege een vermeende oneerlijke verdeling van de pensioengelden. Zo antwoordde staatssecretaris Wiersma (VVD) in december 2021 op Kamervragen over het verhogen van de rekenrente om indexatie van de pensioenen mogelijk te maken o.a. het volgende: *"Verhoging van de rekenrente betekent dat onzekere toekomstige rendementen met zekerheid op korte termijn worden uitgedeeld. Het betekent daarom een forse herverdeling van pensioenvermogen van jongere generaties naar oudere generaties. Dat kan het draagvlak onder het huidige stelsel onder druk zetten omdat partijen niet meer wensen mee te doen."*

Behalve van een onjuiste weergave is hier ook sprake van een kwalijke manipulatieve weergave van de feiten. Het gaat immers bij het toekennen van indexatie niet om het uitdelen van onzekere toekomstige rendementen maar om het toekennen van (een heel klein percentage van) de reeds gerealiseerde rendementen; rendementen die tot stand zijn gekomen door premies en daarop gemaakt rendement en dus vooral opgebracht door de oudere deelnemers. Er is dus geen sprake van herverdeling van pensioenvermogen. Eerder is het andersom nl. door het jarenlang niet indexeren vindt er al jaren een herverdeling plaats van oud naar jong. Immers, het niet toekennen van indexering leidt er toe dat het geld dat eigenlijk de gepensioneerden toekomt "in de pot" blijft zitten om later aan de jongeren te kunnen "uitdelen".

Ook John Kerstens, voorzitter van de Koepel Gepensioneerden, neemt terecht stelling tegen deze kwalijke framing van "jong tegen oud" in een artikel op de opiniepagina van Trouw van 8 januari 2022: "Die framing . . . is onterecht. Nu senioren al jarenlang onderaan alle koopkrachtplaatjes bungelen, de vermogens van pensioenfondsen tot recordhoogtes zijn gestegen en bovendien van jaar tot jaar fors groeien, en er dus wel degelijk rendement wordt behaald, is indexatie op z'n plaats. Daar zullen jongeren echt niet de dupe van worden. Sterker: ook zij plukken in hun pensioenopbouw er de vruchten van".

Ook de suggestie dat het indexeren het draagvlak onder het huidige stelsel onder druk kan zetten is manipulatief omdat het afnemen van het draagvlak onder het stelsel nu juist is ontstaan door het jarenlang niet indexeren!

Conclusie.

De conclusie moet zijn dat de aangevoerde argumenten voor een stelselherziening op drijfzand zijn gebaseerd.

En idem dito dus dat nieuwe stelsel. Want wat heeft nu de nadere uitwerking van het pensioenakkoord opgeleverd?